

Täysistunto

Torstai 27.2.2020 klo 16.01—19.19

3. Pääministerin ilmoitus Suomen varautumisesta koronaviruksen mahdolliseen leviämiseen

Pääministerin ilmoitus PI 3/2020 vp

Keskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Päiväjärjestyksen 3. asiana on pääministerin ilmoitus Suomen varautumisesta koronaviruksen mahdolliseen leviämiseen. Pääministeri Sanna Marinin puheenvuoron, 10 minuuttia, ja valtiovarainministeri Katri Kulmunin puheenvuoron, 5 minuuttia, jälkeen annan kullekin ryhmälle mahdollisuuden 2 minuutin vastauspuheenvuoron käyttämiseen. Tämän jälkeen siirrytään 1 minuutin vastauspuheenvuoroin käytävään debattiin, jolloin myönnän vastauspuheenvuoroja harkitsemassani järjestyksessä. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Asian käsittelyyn varataan aikaa 1,5 tuntia.

Keskustelu

16.03 Pääministeri Sanna Marin (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat! Kiinassa vuoden alussa käynnistynyt uuden koronaviruksen aiheuttama hengitystieinfektioepidemia on levinnyt nopeasti useaan maahan. Viruksen aiheuttamia tartuntatapauksia on maailmanlaajuisesti raportoitu yli 80 000 ja kuolemantapauksia vajaa 3 000. Tartunnoista suurin osa on todettu Kiinan Hubein maakunnassa, missä uusi viruskanta havaittiin ensimmäisenä. Suomessa epidemioihin on varauduttu huolellisesti ja suunnitelmallisesti, ja lainsäädäntömme on ajan tasalla. Lainsäädäntöä myös arvioidaan uusien tilanteiden pohjalta.

Tämänhetkisen tiedon mukaan suurimmalla osalla virukseen sairastuneista oireet ovat olleet lieviä, ja he ovat toipuneet hyvin kotihoidossa. Osalla ihmisistä infektio voi kuitenkin johtaa vakavampaan tautimuotoon, kuten keuhkokuumeeseen. Vakavimpien oireiden riskiryhmässä ovat ikääntyneet ja perussairauksia sairastavat. He tarvitsevat muita useammin tehohoitoa sairastuessaan virukseen. Lapsilla tauti on ollut hyvin lievä. Nuorilla ja keski-ikäisillä vakavat tautimuodot ovat olleet harvinaisia.

Euroopassa on todettu tähän mennessä noin 480 tautitapausta, joista suurin osa on Italiassa. Italian neljä maakuntaa on tähän mennessä määritelty epidemia-alueeksi. Suomessa varmistettuja tautitapauksia on ollut kaksi. Suomi on varautunut tilanteeseen hyvin. Useissa EU-maissa on viime päivinä todettu Italiasta peräisin olevia tartuntoja, ja on todennäköistä, että taudin leviäminen jatkuu sekä Italiassa että muualla Euroopassa. Vaikka Kiinassa raportoitujen tapausten määrä on laskusuunnassa, tapausmäärät ovat nousseet erityisesti Etelä-Koreassa ja Iranissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Arvoisa puhemies! On luonnollista, että kansalaisten huoli virusepidemiasta kasvaa sitä mukaa kun tautia esiintyy maantieteellisesti lähempänä. Maailman terveysjärjestö on arvioinut koronaviruksen leviävän herkästi maasta toiseen, ja siksi Suomikin on varautunut taudin leviämiseen laaja-alaisesti eri hallinnonaloilla. Hallituksen saaman tiedon mukaan koronavirustapauksia tulee olemaan myös Suomessa. Tällä hetkellä on vielä vaikea arvioida, kuinka laajasti tautia tulee esiintymään, mutta olemme varautuneet hyvin erilaisten tilanteiden varalta.

Arvoisa puhemies! Tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun jossakin maassa ilmenee uusi tartuntatauti ja se leviää myös Suomeen. Tämä ei onneksi ole myöskään ensimmäinen kerta, kun varaudutaan epidemioihin ja pandemioihin. Suomi on maa, jossa terveydenhuolto toimii hyvin ja viranomaisten ammattitaito on ensiluokkaista. [Ben Zyskowitz: Suomi on maailman paras maa!]

Suomi on pitkäjänteisesti työskennellyt kansainvälisen terveysturvallisuusvalmiuden vahvistamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitos koordinoivat ja seuraavat kansainvälistä tilannetta yhdessä Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskuksen ja Maailman terveysjärjestö WHO:n kanssa. Suomessa toimitaan tartuntatautilain ja soveltuvien osin pandemian varautumissuunnitelman sekä materiaalsen varautumisen suunnitelman mukaisesti, ja sairaanhoitopiireissä käytetään jo ennestään olleita sars- ja mers-koronavirustoimintaohjeita ja -varautumissuunnitelmia.

Suomessa on hyvät edellytykset hoitaa sairastuneita, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon on varauduttava tavallista korkeampaan kuormitukseen. Koronavirus on lisätty tuoreeltaan yleisvaarallisten tartuntatautiin listalle, mikä mahdollistaa tartuntatautilain toimeenpanon tilanteen mukaan. Materiaalinen valmius muun muassa suojainten osalta on tarkistettu, ja vaikka lisävarusteita tarvitaan, niin tilanne on parempi kuin monissa Euroopan maissa.

Tartuntatautilaki velvoittaa kuntia, sairaanhoitopiirejä, THL:ää, aluehallintovirastoja sekä sosiaali- ja terveysministeriötä ehkäisemään tartuntatauteja ja niiden leviämistä väestössä. Tartuntatautiin kansallista varautumista ja yhteistyötä muiden ministeriöiden kesken koordinoi sosiaali- ja terveysministeriö. Ministeriö koordinoi myös yhteistyötä ja tiedonvaihtoa kansainvälisten organisaatioiden ja asiantuntijalaitosten välillä sekä EU:n komission kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa aktiivisesti ja ylläpitää kansallista ja kansainvälistä tilannearviota yhteistyössä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ja varautumistoimia päivitetään tarpeen mukaan.

Kansallisena asiantuntijalaitoksena THL tukee ministeriötä, ylläpitää valtakunnallista epidemiologista seuranta järjestelmää sekä ohjaa ja tukee tartuntatautiin torjuntatyötä kunnissa ja terveydenhuollon toimintayksiköissä. THL vastaa kansallisista ohjeista ja tiedottamisesta ja antaa väestölle ohjeita tartunnan välttämiseksi ja leviämisen ehkäisemiseksi. Laitos tekee myös tiivistä yhteistyötä kansallisten ja kansainvälisten asiantuntijalaitosten kanssa.

STM ja THL ovat tiiviisti yhteydessä muiden hallinnonalojen toimivaltaisten viranomaisten ja muiden ministeriöiden kanssa, kuten työ- ja elinkeinoministeriön, ulkoministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, valtiovarainministeriön ja sisäministeriön. Tilanteen seurannan ja analyysien perusteella on muun muassa tehostettu ja toteutettu kansallais- ja viranomaisviestintää, kehitetty materiaalista valmiutta, nostettu omaa johtamisvalmiutta ja tiivistetty viranomaisten välistä yhteydenpitoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Arvoisa puhemies! Epidemian leviämistä ja tartuntariskiä voidaan vähentää myös melko yksinkertaisin toimin. Viranomaiset suosittavat huolellista käsi- ja yskimishygieniaa pienentämään paitsi omaa myös muiden tartuntariskiä.

Arvoisa puhemies! Hallituksen ja viranomaisten keskeinen tehtävä on kansalaisten terveyden ja turvallisuuden takaaminen. Tämän rinnalla haluan kiinnittää huomiota virusepidemian aiheuttamaan taloudelliseen haasteeseen. Suomi on osa taloudellisesti verkottunutta maailmaa, ja talouskasvun hidastuminen vientimaissamme vaikuttaa myös maamme taloudelliseen asemaan. Tilanteesta voi seurata monenlaisia vaikutuksia talouteen.

Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat jo nyt matkailu- ja ilmailualaan. Matkailun osalta ennakoimme merkittävää laskua tällä matkailusesongilla. Erityisesti kiinalaisten matkailijoiden tulo Suomeen on käytännössä pysähtynyt.

Kiina on Suomelle tärkeä vientimaa sekä elektroniikka- ja autoteollisuuden komponenttien ja raaka-aineiden tuottaja. Tästä aiheutuu haittaa suomalaisille yrityksille suoraan ja alihankintaketjujen kautta. Mitä kauemmin epävarma tilanne jatkuu, sitä merkittävämpiä haitat ovat. Taloudellisen toiminnan hiljentyminen Kiinassa vaikuttaa myös Suomen vientiin. Jos talouden hidastuminen pitkittyy, vaikutuksia alkaa näkyä enemmän.

Lääketeollisuuteen kohdistuu vaikutuksia, jotka liittyvät myös huoltovarmuuteen. Kiinalla ja Intialla on suuri merkitys maailman lääkeainetuotannossa. Lentorahtien supistuminen Kiinasta aiheuttaa toimitushäiriöitä, ja rahtien hinnat ovat jo nyt nousseet.

Talouden näkökulmasta haastetta aiheuttavat julkisessa keskustelussa tapahtuvat yllälyönnit, joista Maailman terveysjärjestökin on käyttänyt ilmaisua infodemia. Se tarkoittaa tilannetta, jossa väärä tieto ja epävarmuus leviävät itse epidemiaa nopeammin. Epäselvä tilanne jättää paljon tilaa spekulatioille ja epävarmuudelle, mikä heikentää kansalaisten ja yritysten luottamusta markkinoihin ja on epäedullista talouden kehitykselle. Tämä voi näkyä esimerkiksi hankintojen ja investointien lykkääntymisenä ja toisaalta esimerkiksi päivittäistavaroiden liiallisena hankkimisena, vaikka tuotteiden saatavuuden suhteen ei olisi-kaan mitään ongelmia tiedossa. Tämän ehkäisemiseksi on tärkeää käydä keskustelua fak-
tatahjoisesta, avoimesti ja liioittelematta.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto seuraa tilanteen kehittymistä päivittäin ja arvioi lisätoimien tarvetta. Koronavirusta koskevan tämänhetkisen tilannetiedon pohjalta hallitus myös päätti eilen neuvottelussaan lisäkoordinaatiosta. Valtioneuvostoon perustetaan toistaiseksi työskentelevä COVID-19-koordinaatioryhmä. Hallitus on myös varautunut yllättäviin lisämenoihin tämän vuoden talousarviossa 8,9 miljoonalla eurolla, ja olemme varautuneet arvioimaan tilannetta tarvittaessa myös lisätalousarvioiden osalta.

Arvoisa puhemies! Epidemian ehkäisy ja hallinta onnistuvat kaikkein parhaiten nojautumalla tutkittuun tietoon, luottamalla asiantuntijoihin ja noudattamalla annettuja ohjeita huolellisesti. Uuden virustaudin leviäminen on asetettava myös oikeaan mittakaavaan. Tavalliseen kausi-influenssaan sairastuu Suomessa vuosittain noin viisi prosenttia aikuisista ja kymmenen prosenttia lapsista. Koronavirusinfektiotapauksia on varmistettu selvästi vähemmän. Epidemian keskusalueella Hubeissakin vain noin 0,1 prosenttia eli yksi tuhanesta on sairastunut koronavirukseen.

Suomen varautuminen tartuntatautien leviämiseen on erittäin korkealla tasolla. Terveystieteidenhuollon viranomaiset ovat seuranneet koronaviruksen leviämistä siitä lähtien, kun ensimmäiset tiedot uudesta viruksesta tulivat julki. Terveystieteidenhuollon puolella koordinoitua seuranta- ja valmistautumista on tehty jo yli puolitoista kuukautta. Valtioneuvoston tilan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

nekeskus on seurannut tilannetta päivittäin, ja asiaa on myös käsitelty useita kertoja ministeriöiden valmiuspäällikkökokouksissa ja kansliapäällikkökokouksissa.

Haluamme rauhoittaa ihmisten mieliä ja mahdollisia huolia koronavirukseen liittyen. Siksi olemme myös halunneet laajasti kertoa tilanteesta ja Suomen varautumisesta. Tärkeää on, että varaudumme huolellisesti mutta samaan aikaan vältämme ylimitoitettuja toimia, joista olisi yhteiskunnalle enemmän haittaa kuin hyötyä. Hallitus toimii tässäkin kysymyksessä vastuullisesti ja oikeaan ja ajantasaiseen tietoon nojaten.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Sitten äsken ilmoittamastani poiketen ensin 2 minuuttia valtiovarainministeri Kulmunille ja sen jälkeen sosiaali- ja terveysministeri Pekonen, 3 minuuttia.

16.14 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni: Arvoisa puhemies! Koronaviruksen talousvaikutukset ovat hyvin epävarmoja. Kyse on tällä hetkellä ilmiöstä, joka on lisännyt talouskehitykseen liittyviä negatiivisia riskejä. Tämän vuoksi suurimmat vaikutukset onkin toistaiseksi nähty rahoitusmarkkinoilla, jotka reagoivat reaalitytouteen nopeammin riskien muutoksiin. Jos viruksen leviäminen saadaan nopeasti rajoitettua, vaikutukset Suomen taloudessa kohdistuvat lähinnä teollisuuteen ja sen komponenttien saatavuuteen sekä matkailuun. Tällöin myös vaikutukset julkiseen talouteen jäisivät pieniksi.

Riittävä rahoitus tilanteen hoidon kannalta voidaan turvata normaaliin kanavien kautta ministeriöistä ja virastoista. Kuluvana vuonna on käytettävissä 8,9 miljoonaa euroa arvaamattomiin välttämättömiin menoihin — esimerkiksi tämänkaltaisia tilanteita varten — joihin ei ole talousarviossa erikseen määrärahaa kohdennettu.

Jos virus leviäisi nykyistä laajemmin, vaikutukset välittyisivät koko kansantalouteen. Tällöin myös valtion reaktion pitäisi olla voimakkaampi. Valtiolla on mahdollisuus käyttää lisätalousarviomenettelyä. Kysymykseen tulisi tällöin kriisin hoidon välittömien kustannusten kattaminen.

Vielä ei kuitenkaan olla tämänkaltaisessa tilanteessa, ja onkin syytä seurata tilannetta ja sen kehittymistä erittäin tarkkaan. Valtiovarainministeriö tekee jatkuvasti tiivistä yhteistyötä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan kanssa tilanteen seuraamisessa.

16.15 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa herra puhemies! Sosiaali- ja terveydenhuollon varautumista erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin johtaa, valvoo ja yhteensovittaa sosiaali- ja terveysministeriö. Varautuminen erilaisiin poikkeus tilanteisiin on siis ministeriön keskeistä työtä.

Me olemme varautuneet erilaisiin skenaarioihin uuden koronaviruksen varalta. Me olemme varautuneet myös siihen, että tilanteet muuttuvat nopeasti. Tällä hetkellä Suomessa ei ole epidemiaa, vaikka meillä on joitakin todettuja tartuntatautitapauksia. Tartuntariski Suomessa on pieni. Suomi seuraa tilannetta aktiivisesti, ja pystymme korottamaan valmiuttamme nopeasti tilanteen niin vaatiessa. Me seuraamme hallituksessa tilannetta myös maailmanlaajuisesti yhdessä eri viranomaisien kanssa ja saamme nopeasti tiedon tapahtuvista muutoksista.

Tällä hetkellä varautumisessa on keskeistä epidemian torjunta ja rajoittaminen kansallisesti ja myös kansainvälisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa, että me tarkastamme ja täydennämme tilanteen hallintaan liittyvät toiminta- ja viestintäsuunnitelmat, täydennämme materiaalivarastot alueellisella ja kansallisella tasolla sekä käynnistämme tilannekuvan yl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

lapidon ja johtamisjärjestelyt. Tilanteen mahdollisesti laajetessa epidemiaksi keskitymme epidemian hallitsemiseen ja potilaiden hoitamiseen, mutta muistutan, että tällä hetkellä mi-
tään epidemiaa Suomessa ei ole.

Sen lisäksi, että seuraamme tiiviisti tilannetta ja teemme yhteistyötä eri viranomaisten kesken kotimaassa, me teemme jatkuvasti yhteistyötä myöskin kansainvälisesti kaikkien tartuntatautien leviämisen estämiseksi.

Suomi on varautunut mahdollisen epidemian varalta. Kun me puhumme materiaalisesta varautumisesta, tarkoitamme ensisijaisesti ammattihenkilöiden käyttöön työssään tarkoi-
tettuja suojaimia, kuten kasv suojaia, hengityssuojaia, leikkausmaskeja, suojatakkeja ja
niin edelleen. Näitä on tällä hetkellä hyvin sekä alueilla että myöskin valmiusvarastossa.
Suojavaarusteita on siis saatavilla koko maassa eri terveydenhuollon yksiköissä, mutta niitä
voidaan tarvittaessa myös siirtää sellaisille alueille, joilla mahdollisia tautitapauksia on
muuta alueita enemmän. Meidän valmiustasomme on myös kansainvälisesti vertailtuna hy-
vä.

Tämän lisäksi Suomessa on olemassa hyvissä olosuhteissa varmuusvarastoissa säilytet-
tyjä ja VTT:n helmikuussa 2020 toimiviksi testaamia suojaia, jotka ovat pakkausmer-
kinnöiltään vanhentuneita. Nämä voidaan tarvittaessa edelleen ottaa käyttöön, jos tilanne
niin vaatii. Suomen valmius on osoittautunut eurooppalaisittain hyväksi.

Puhemies! Haluan vielä todeta, että myös lääkkeiden osalta varautumisemme on hyvää
ja lakisääteisissä lääkkeiden velvoitevarastoissa on mahdollisten jälkitautilien hoidossa tar-
vittavia antibiootteja olemassa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Sitten siirrytään debattiin, mut-
ta kuitenkin sillä tavalla, että ensin ryhmien puolesta ennalta ilmoitetut nimet, 2 minuuttia.
Sen jälkeen sitten ne, jotka haluavat vastauspuheenvuoron käyttää, voivat varata puheen-
vuoron pystyyn nousemalla ja painamalla V-painiketta.

16.19 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraattinen
eduskuntaryhmä kiittää pääministeriä ja hallitusta annetusta ilmoituksesta koskien korona-
virusepidemiaan varautumista. Maassamme ei ole vielä epidemiaa eli joukkotartuntaa,
vaikka juuri eilen on raportoitu ensimmäisen suomalaisen potilaan sairastumisesta.

Sanon tärkeimmän asian ensiksi: tärkeintä on terveydenhuoltojärjestelmämme varautu-
minen ja sen toimintakyky. Meillä on vankkaa kokemusta yleisvaarallisten tartuntatauti-
epidemioiden hoidosta. Viittaan esimerkiksi vuoden 2009 sikainfluenssaan. Kyky ottaa
näytteitä ja kyky hoitaa sairaalahoitoa vaativia potilaita ovat avainasemassa. Sairastuneiden
määrän kasvaessa mahdollisesti suureksi rajoitetaan sairaaloissa ei-kiireellisten poti-
laiden hoitoonottoa. Poliittisina päättäjinä olemme vastuussa siitä, että lainsäädäntömme
on kunnossa ja viranomaisilla on riittävät resurssit ja eri hallinnonalojen toiminta on koor-
dinoitua ja tehokasta.

Tartuntatautilakimme on erinomainen. Siitä löytyy selkeä vastuujärjestelmä. Korostan
erityisesti sairaanhoitopiirien alueellista vastuuta ja infektiolääkäreiden keskeistä roolia.
Laista löytyy laajat valtuudet potilaiden eristämiseksi ja viranomaisavun saamiseksi aina
poliisia, Puolustusvoimia ja Rajavartiolaitosta myöten. Äärimmäisessä tilanteessa myös
valmiuslaki kattaa yhteiskuntaamme vakavasti vaarantavan epidemian vaatimat menette-
lyt. Sen käyttöön en itse usko joutuvamme, mutta tämä on hyvä tietää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Julkisen terveydenhuollon ja erityisesti sen henkilöstön toimintakyky on nyt avainasemassa. Se on ollut aina ja on myös tällä hetkellä SDP:n ykkösprioriteetti. Usein on nähty, että vakavien tilanteiden sattuessa tämä ymmärretään ja muistetaan, mutta hyvä varautuminen tarkoittaa, että tästä huolehditaan aina.

16.22 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihan ensin kiitän puhemiestä siitä, että hän suostui perussuomalaisten pyyntöön tämän keskustelun siirtämisestä kyselytunnin paikalle, jotta kansa saa oikea-aikaista tietoa koronaviruksesta.

Koronavirusinfektioon varautuminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä. Marinin hallituksen tiedottaminen koronaviruksesta on alkanut vasta tänään, vaikka virusta on ollut Suomessa jo tammikuusta lähtien. Kyseessä on vakava virusinfektio, jonka laajuutta emme vielä pysty arvioimaan. Tein tammikuussa kirjallisen kysymyksen ministerille koronavirukseen varautumisesta, mutta vastaus oli ympäripyöreä. Hoitajana ihmettelin silloin, eikö hallituksella ollut minkäänlaista käsitystä tilanteen vakavuudesta. On hyvä, että saamme nyt pääministerin ilmoituksen.

Me tarvitsemme käsidesiä, hengityssuojia, eristystiloja, suojavaatteita, happilaitteita, lääkkeitä ja hengityskoneita. Hoitotyöntekijöiden resurssin on oltava turvattu. Jotta koronavirus ei leviäisi, tarvitaan selkeä suunnitelma ja ohjeistus. Kansalaisten tulee saada tietää, kuinka toimia, jos epäilevät altistuneensa virukselle tai saaneensa tartunnan. Erityisen tärkeää on minimoida tilanteet, joissa sairastuneet tartuttavat muita.

Miten toimitaan kouluissa, päiväkodeissa, varuskunnissa ja työpaikoilla? Voidaanko etätöitä tai etäopiskelua lisätä, mitä muita toimenpiteitä tarvitaan? Entä hoivayksiköissä, kuten vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden hoidossa, mikä on toimintaohje ikääntyneille?

Julkisten tilojen ja kulkuvälineiden siivoukseen ja desinfiointiin pitää panostaa. Miten toimitaan rajoilla, lentokentillä ja satamissa, joiden kautta liikkuu henkilöitä, jotka ovat voineet altistua virukselle tai kantavat sitä jo? Millaisia valtakunnallisia ohjeita annetaan matkustamiseen, jotta tauti ei leviäisi? Yritykset ovat määränneet työntekijöitään matkustuskieltoon jo tammikuussa.

Jos koronavirus kuitenkin leviää, huoltovarmuuden varmistaminen on avainasemassa. Mihin toimiin hallitus ryhtyy, jotta elintarvikkeiden ja muiden välttämättömien hyödykkeiden saatavuus varmistetaan?

Ministeri Pekonen, sanoitte tiedotustilaisuudessa, että olette varautuneet siihen mahdollisuuteen, [Puhemies: Aika!] että suurin osa suomalaisista sairastuu. Mitä tarkoititte tällä?

16.24 Terhi Koulumies kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronaviruksen leviämiseen liittyy paljon kysymyksiä, joihin ei toistaiseksi ole vastauksia. Se, mitä emme tiedä, herättää epävarmuutta. Huoleen vastataan parhaiten tiedolla.

Monet kansalaiset pohtivat, miten viranomaiset ovat varautuneet epidemiaan. Suomen valmiudet hoitaa koronaviruksen saaneita tiedetään kyllä hyviksi. Terveystieteiden tutkimuskeskukseemme on maailman parhaimmistoa, ja terveydenhuollon ammattilaiset tekevät hyvää työtä. Tietoja varautumisen käytännön toimenpiteistä on kuitenkin toistaiseksi annettu julkisuuteen niukasti. Monia mietityttää, miten terveydenhuolto ja muut tärkeät peruspalvelut turvataan. Miten varmistetaan esimerkiksi ikääntyneiden kansalaisten hoiva ja suojataan heitä tartunnoilta?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Arvoisa puhemies! Ihmiset kaipaavat tietoa siitä, miten mahdolliseen epidemiaan voi varautua omalla kohdalla. Moni kansalainen toivoo lisätietoa ja toimintaohjeita omaan arkeensa. Ajantasainen ja luotettava tieto sekä avoin keskustelu ovat paras lääke huolen vähentämiseksi ja turvallisuudentunteen lisäämiseksi. Onkin tärkeää, että hallitus nyt vastaa huoleen kertomalla varautumisesta ja varmistamalla riittävän tiedonsaannin.

Arvoisa puhemies! Suomalaiset haluavat, että päättäjät puhaltavat yhteen hiileen. He odottavat, että me pystymme tällaisella hetkellä laittamaan poliittiset erimielisyydet sivuun ja tekemään yhteistyötä yli puoluerajojen. Meidän pitää nyt keskittyä varmistumaan siitä, että kodeissa, työpaikoilla, kouluissa ja päiväkodeissa on riittävästi tietoa ja keinoja epidemiaan varautumiseksi. Varautuminen ja turvallisuudentunteen vahvistaminen on meidän kaikkien yhteinen tavoite.

Kokoomus luottaa asiantuntijoihin ja tutkittuun tietoon. Kokoomus tukee hallitusta kaikin tavoin koronaviruksen torjumisessa ja epidemiaan varautumisessa.

16.26 Anu Vehviläinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voiko perheemme matkustaa parin viikon päästä Pohjois-Italiaan lomalle? Voiko oireeton ihminen tartuttaa muita? Mikähän on todennäköisyys, että sairastun koronaan täällä kotikulmillani Oulussa? Olen töissä yrityksessä, jolla on paljon vientiä Kiinaan. Mitähän korona tarkoittaa yrityksemme kannalta?

Arvelen, että tämäntyyppisiä kysymyksiä liikkuu suomalaisten mielissä. Tämä on luonnollista, sillä emme tiedä koronasta vielä kaikkea eikä siihen ole olemassa vielä rokotetta tai täsmälääkettä. Aina uusi virus ja sairaus askarruttavat enemmän kuin jo tunnetut. Pelko ja epävarmuus ovat inhimillisiä tunteita suhtautumisessa uuteen ja outoon. Paras lääke niistä vastaan on avoin ja asiapitoinen viestintä.

Pelon ja epävarmuuden hälventämiseksi onkin tärkeää, että hallitus ja pääministeri ovat tänään tiedottaneet Suomen varautumisesta koronavirukseen. Keskustan eduskuntaryhmä luottaa viranomaisten varautumiseen ja toimintakykyyn kaikilla hallinnonaloilla ja -tasoilla.

Myös edustamani sosiaali- ja terveysvaliokunta kuuli tänään kokouksessaan asiantuntijoita. Varmistuimme siitä, että terveydenhuollon viranomaiset ovat varautuneet hyvin tilanteeseen ja toimintatavat ovat selkeät tartuntaepäilyissä. Valmiustoiminnan rinnalla on olennaista, että kansalaisilla on ajantasaista ja oikeaa tietoa tilanteesta. Avoin ja asiantunteva viestintä lisää ihmisten luottamusta viranomaisiin. Päättäjien tehtävä on vahvistaa luottamusta siihen, että asiat ovat hallinnassa ja ihmisten arki sujuu. Uhkia ei pidä liioitella, mutta silmiä ei pidä myöskään sulkea.

Arvoisa puhemies! Koronaviruksen vaikutukset ovat laajemmat kuin pelkästään kansanterveydelliset. Vaikutukset maailmankauppaan ovat olleet jo isoja. Koronalla voi olla ennakoitua isommat vaikutukset myös suomalaisyrityksiin ja talouteemme. Lapin matkailun tiedetään jo nyt kärsineen koronan vaikutuksista.

Ja lopuksi haluan tiivistää: Suomessa koronan aiheuttamaan tautiin sairastumisen riski on todella pieni. Meillä jokaisella on suurempi riski sairastua kausi-influenssaan. Huolehdataan siitä, että pesemme [Puhemies koputtaa] ahkerasti käsiämme ja emme yski toisiamme kohti. [Eduskunnasta: Hyvät ohjeet!]

16.28 Mirka Soinikoski vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vihreä eduskuntaryhmä kiittää hallitusta hyvästä varautumisesta. Tällä hetkellä noin viisi prosenttia tar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

tunnoista on todettu Manner-Kiinan ulkopuolella, ja viruksesta on muodostunut Maailman terveysjärjestön mukaan kansainvälinen terveysuhka. Suomessa on todettu yhteensä kaksi koronavirustapausta, ja selvityksen alla on muutama muu epäily. Suomen terveysviranomaisilla on erinomaiset valmiudet hoitaa uusia ilmeneviä koronatapauksia, ja laajemmankin epidemian mahdollisuuteen on varauduttu hyvin. On myös muistettava, että yli 80 prosenttia tapauksista on lieviä. Kuolleisuus tautiin on nykyisten tilastojen valossa vain noin kahden prosentin luokkaa.

Arvoisa puhemies! Maailmassa, jossa ihmiset matkustavat jatkuvasti paikasta toiseen, tartuntataudeilla on potentiaalia levitä ilman oikein koordinoituja toimenpiteitä. Kansainvälisen yhteistyön merkitys on nyt erityisen tärkeä. On muistettava, että koronaviruksen kaltainen kansainvälinen terveysuhka osuu kaikkein pahiten globaalisti heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin. On muistettava, että kehittyvien maiden kyky varautua on rajallinen, ja siksi on erityisen tärkeää osoittaa tukea apua tarvitseville. Kansainvälinen yhteistyö ja kehitysrahoitus ovatkin olennaisia työkaluja tautien leviämisen estämisessä ja niiden ennaltaehkäisyssä.

Arvoisa puhemies! Vihreällä eduskuntaryhmällä on vakaa luottamus suomalaiseen terveydenhuoltojärjestelmään sekä kansainväliseen koordinaatioon taudin hallitsemiseksi. Epidemioiden voittamiseksi parhaita keinoja ovatkin luottamus tutkittuun tietoon sekä asiansa osaavien viranomaisten ohjeiden seuraaminen ja niiden noudattaminen. Hysterian levittäminen ei palvele kenenkään etua. Toivon lääkärinä ja kansanedustajana, että jokainen tässä salissa omalta osaltaan vaikuttaa siihen, ettei tarpeeton pelko leviä suomalaisten keskuudessa.

16.30 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monesti sanotaan negatiivisessa mielessä, että poliitikot pesevät kätensä erinäisistä asioista. [Naurua] Suomessa ei ole koronavirusepidemiaa, mutta siihen pitää varautua. Koronaviruksen ja muiden vastaavien epidemioiden tai mahdollisten pandemioiden hallinta ja hoito ei ole poliittinen kysymys. Varautumis- ja torjuntatoimet pitää tehdä asiantuntijaviranomaisten harkinnan mukaan eikä sen mukaan, mikä meistä maallikoista vaikuttaa hyvältä. Näissä käytännön asioissa meidän poliitikkojen onkin todella syytä pestä kätemme.

Tehokkaan torjunnan ja hoidon lisäksi meidän on hyvä jatkossa keskustella myös siitä, kuinka voimme vaikuttaa uusien epidemioiden tai pandemioiden estämiseen. Maailman ongelmat eivät koskaan rajoitu maiden rajojen sisälle. Globaalissa maailmassa ihmiset, eläimet ja elintarvikkeet liikkuvat nopeasti. Tartuntatauti toiselta puolelta maapalloa voi olla meillä 24 tunnin kuluessa.

Suurin riski uudentilaisille virustartunnoille on siellä, missä hygieniataso on alhainen, infektiopaine suuri ja terveydenhuolto kehittymätöntä. Siellä ei myöskään ole ymmärrystä eläinten ja ihmisten yhteisistä taudinaiheuttajista.

Meitä uhkaa myös hiljainen pandemia: antibiooteille resistentit bakteerit, joilla on vastustuskyky liki kaikille mikrobilääkkeille ja suurentunut taudinaiheutuskyky. Tähän vaikuttavat erityisesti monikirjoisten antibioottien liiallinen käyttö kehittyvissä maissa ja tehomatalouden liiallinen antibioottien käyttö eläimille.

Parhaiten estämme epidemiat ja pandemiat tukemalla kehittyvien maiden hygienian ja terveydenhuollon tason nosta. Globaali yhteistyö on pandemioiden torjunnassa olennaista. [Puhemies koputtaa] Suomessa on toimittu jo pitkään tällaisiin tilanteisiin varautuen ja valmistautuen, ja se tiedetään hyväksi. Annetaan tämän viranomaistyön jatkua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

16.32 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Först vill jag tacka statsministern för den upplysning som riksdagen har fått i det här ärendet. Det är viktigt att vi för en saklig och faktabaserad diskussion om coronaviruset. I en sådan här situation ska man undvika överdriven dramatik.

Myndigheternas ansvar är att ge öppen och relevant information om hur läget utvecklar sig. Det ska ske på klarspråk och det är viktigt att finländarna får denna information på både finska, svenska och engelska. Det rör sig inte om en pandemi i det här skedet trots karantäner och isoleringar på olika håll. Risken finns att läget förvärras, och det ska vi ha beredskap för. Samtidigt vet vi att följsjukdomarna och dödligheten till följd av coronavirus de facto mera påminner om en vanlig säsonginfluensa.

Suomen terveydenhuolto on huippuluokkaa. Sairaaloissamme on hyvä valmius hoitaa virusinfektioita ja reagoida myös koronavirustapausten yllättävään kasvuun. Mahdolliset epidemiat pystytään siis hoitamaan tehokkaasti. Minulla sekä koko ruotsalaisella eduskuntaryhmällä on vahva luottamus viranomaisiimme, jotka jo nyt ovat toimineet esimerkillisen hyvin. On kuitenkin tärkeää, että viranomaisten ja kansalaisten välinen tiedonkulku toimii moitteettomasti. Nyt on tärkeää, että ei ylireagoida vaan että tuodaan esiin asianmukaista tietoa selkokielellä. On ehkä itsestäänselvää mutta tärkeää muistaa, että THL ja terveysviranomaiset ovat luotettavampi tietolähde kuin sosiaalinen media.

Koska Kiinan rooli maailmantaloudessa on nykyään suuri, koronavirus vaikuttaa väistämättä maailmankauppaan myös Suomen osalta. Tässäkin on toimittava vastuullisesti. Ei kannata ylireagoida, mutta kannattaa tarkkaan seurata, miten tilanne kehittyy.

Normaalilla varovaisuudella ja hyvällä käsihygienialla jokainen voi vaikuttaa epidemian leviämisen ehkäisyyn. Painotan vielä, että keskustelun koronaviruksesta tulee pysyä asiallisena ja faktoihin perustavana.

16.34 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronavirus on niin kansainvälisessä kuin suomalaisessakin mediassa saanut paljon tilaa, ja siksi on ymmärrettävää, että kansalaiset kokevat hämmennystä, kun samaan aikaan asiantuntijat kuitenkin rauhoittelevat ja muistuttavat esimerkiksi, että tällä hetkellä Suomessa kausi-influenssaa ja sen vakaviakin terveysseuraamuksia on huomattavasti enemmän. Ja influenssaan on muuten olemassa rokote, joka kannattaa vieläkin ottaa.

Ylireagointi ja pelon ilmapiiri tuottavat viruksesta riippumattomia ongelmia niin mielenterveyteen kuin talouteen. Siksi on hyvä, että asiallista tietoa jaetaan niin mediassa kuin vaikkapa kouluissa. Ministereitä ja asiantuntijoita on moitittu käsienspesuohjeiden jakamisesta, mutta rohkaisen siihen edelleen, sillä kyllä siinä on vielä paljon opittavaa. Tutkimusnäyttö käsienspesun tartuntatauteja ehkäisevästä vaikutuksesta esimerkiksi päiväkodeissa on selkeä. Samoin toivon asiantuntijaohjeita käsidesin käytöstä ja jakamisesta esimerkiksi sellaisiin ruokailutiloihin, joissa käsienspesu ei ole mahdollista. Samalla voisi muistuttaa, että muunkinlaiset tervehdykset kuin kättely voivat olla kohteliaita ja lähimmäisen terveyttä huomioivia.

On tärkeää, että hallitus varautuu koronaviruksen laajempiin ja vakavampiin terveydelisiin ja taloudellisiin skenaarioihin. Jos Suomeen tulisi laaja epidemia, se sijoittaisi suuren määrän terveydenhuollon kapasiteettia ja uhkaisi entisestään aiemmin asetettuja työllisyys- ja taloustavoitteita. Ja vaikkapa Kiinan talouskasvun ennakoitua suurempi romahdus jouduttaisi talouden pohjan rapautumista myös Suomessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Kristillisdemokraattien eduskuntaryhmä antaa hallitukselle ja erityisesti osaaville terveydenhuollon viranomaisillemme tunnustuksen siitä, että koronavirusepäilyt ja -tapaukset on hoidettu hyvin, [Puhemies koputtaa] ja luotamme myös suunnitelmiin varautumisesta erilaisissa skenaarioissa. Nyt ei ole sijaa syytelylle, vaan on yhteistyön aika. [Eduskunnasta: Erinomainen puheenvuoro!]

16.37 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää hallitusta avoimesta politiikasta. Luotan viranomaisiin ja terveydenhuoltohenkilöstöön tässä asiassa. Meidän on hyvä noudattaa viranomaisten ja terveydenhuoltohenkilöstön ohjeita. Tässä asiassa on turha kuunnella poliitikkoja — kuunnellaan heitä, ketkä ymmärtävät asiaa parhaiten.

Yksi asia, josta kuitenkin voimme olla huolissamme, on se, että maailmantalous, joka vaikuttaa myös meidän talouteemme, voi mennä alaspäin. Tiivistäen on kyse siitä, että pitkät kansainväliset alihankintaketjut ovat muuttuneet epävarmoiksi. Koronavirus on tuonut esille sen, kuinka haavoittuvaiset nämä ketjut ja sitä kautta maailmantalous ovat. Saksassa on jo miljoona autoa jäänyt tekemättä koronaviruksen vuoksi. Se on kuitenkin vasta esimakua. Moni muukin voima vie maailmaa pois päin ajasta, jolloin Kiinan kaltaisissa halpatyövoimamaissa on ollut järkevä teettää osia ja tuotteita, joita täällä sitten myydään. Uskonkin, että hallitus joutuu ottamaan koronaviruksen huomioon lisäbudjetissaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä äsken ryhmiensä puolesta puheenvuoron käyttäneille minuutin vastauspuheenvuorot.

16.38 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Kuten täällä keskustan eduskuntaryhmän puheenvuorossa sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja Vehviläinen totesi, saimme tänä aamuna erinomaisen hyvää informaatiota sekä sosiaali- ja terveysministeriön että THL:n johdolta. Sanotaanko näin, että se oli toisaalta rauhoittavaa esimerkiksi varautumisen osalta, toisaalta me tiedämme, että esimerkiksi ECDC — joka on tämä EU:n yhteinen tartuntatautivirasto, joka toimii Tukholmassa — pystyy raportoimaan tästä tilanteesta tällä hetkellä lähes online, niin kuin sanonta kuuluu. Euroopassa näiden uusien tartuntojen määrä on kasvussa, vaikka Kiinassa taas uusien tartuntojen määrä suhteessa kuukausi sitten olleeseen tilanteeseen on jossain määrin laantumassa. Eli on todella tärkeätä, että me juuri tällä hetkellä, tässä ja nyt, katsomme kokonaisuutena tätä Suomen tilannetta, ja toisen kerran totean, että olen erittäin tyytyväinen siihen, että hallitus antoi tämän ilmoituksen.

16.39 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös minä kiitan hyvää keskustelusta, mitä täällä on käyty. Me perussuomalaiset olemme aivan samaa mieltä, että asioista pitää puhua rehellisesti, reilusti ja oikea-aikaisesti. Nyt tämä keskustelu on erittäin hyvää, ja luotamme Suomen viranomaisiin tässä mielessä.

Kansalaisilta tulee kysymyksiä rokotteesta ja siitä, millä tavalla mahdollisesti meillä Suomessa lähdetään kehittämään vaikkapa juurikin tähän koronavirukseen rokotusta. Mitä vastaisitte tähän? Asiantuntijat kertoivat, että se on aika pitkä prosessi, että saadaan markkinoille uusia rokotteita, saati sitten lääkkeitä. Miltä tämä vaikuttaa tulevaisuutta ajatellen, niin että seuraavan kerran olisimme enemmän ja vielä paremmin valmistautuneita?

On erittäin tärkeää, että hallitus tiedottaa ja kaikki ihmiset siellä tv-ruudun ääressä myös saavat tietoa, jotta paniikkia ei synny. Se olisi kaikkein pahinta. Täällä nousi hyvin esille

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

muun muassa se, että jos ihminen säikähtää, hän hakeutuu hoitoon, vaikka ei olisikaan oikeasti sitä virusta. Elikkä ihmisiä ei pidä pelotella.

16.40 Terhi Koulumies kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvallisuuden tunnetta voi lisätä parhaiten varmistamalla, että ajantasainen tieto saavuttaa jokaisen. On tärkeää pitää kaikki kansalaiset tietoisina ja kertoa heille, miten hallitus on varautumassa koronavirukseen ja miten jokainen ihminen voi itse varautua.

Kysynkin hallitukselta: Miten aiotte pitää huolta siitä, että oikea ja luotettava tieto löytyy jokaisen suomalaisen? Pelkästään internetissä tiedottaminen ei tavoita kaikkia. Miten huolehditaan siitä, että tieto kulkee esimerkiksi niille ikääntyneille, jotka eivät ehkä ole älylaitteiden ääressä? Miten huolehditaan siitä, että jokaisessa perheessä tiedetään, voiko lapsen viedä päiväkotiin, ja siitä, että jokaisella työpaikalla on oikea ohjeistus siitä, miten epidemiaan voi varautua?

16.41 Anu Vehviläinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa haluan sanoa samasta asiasta kuin tässä edellä edustaja Koulumies. Meillä on tapana, että me laitamme nettiin paljon tietoa — THL ja STM ja kaikki muut eri organisaatiot — mutta koska on se huoli, miten me saamme tietoa samalla tavalla, yhdenvertaisesti myös muille kuin niille, jotka käyttävät sähköisiä ja digitaalisia vempeleitä, niin ehkä toivon, että sitä hallitus pystyisi edistämään. Se olisi erittäin hyvä.

Toinen pointti, jonka tähän kohtaan haluan sanoa: Pidän sitä erittäin tärkeänä, että hallitus on asettanut tällaisen eri hallinnonaloja koskevan, poikkihallinnollisen koordinaatiotyöryhmän, koska välillä on vaara, että mennään sektorikohtaiseen työhön eikä ymmärretä ja tiedetä, mitä toisessa ministeriössä tehdään. Sitä pidän erityisen tärkeänä. Varsinkin jos tämä äityy tästä eteenpäin ja epidemiaksi, niin tehkää tässä kohtaa ministeriöitten välillä yhteistyötä enemmän kuin vähemmän.

16.42 Mirka Soinikoski vihr (vastauspuheenvuoro): Oman terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin sivuilta löytyy ohjeita, ja niitä löytyy myös päivystysapunumerosta 116 117, joka toimii valtakunnallisesti. Kaikkiin oireisiin saa sieltä sairaanhoitajan oirearvion ja lisäohjeita myös. Käsien pesu on tehokkain tapa välttää kaikilta taudinaiheuttajilta, ja flunssaoireisena kannattaa jäädä kotiin toipumaan.

Kuten edustaja Räsänen mainitsi, on hyvä muistaa, että kausi-influenssaan kuolee Suomessa satoja ihmisiä joka vuosi. Koronavirukseen suhtautuminen on siis hyvä suhteuttaa siihen. Vielä ehtii ottamaan rokotteen kausi-influenssaa vastaan, koska A-influenssasesonki on Suomessa vasta alkamassa. Helmikuun alkuun mennessä jo noin miljoona suomalaista oli ottanut suosituksen mukaisesti rokotteen.

16.43 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä täällä Suomessa on järjestäytyneen, korkean hygieniatason ja laadukkaan terveydenhuollon vuoksi erinomaiset valmiudet torjua infektioita. Meillä on erinomainen mahdollisuus toimia hyvän hoitohenkilökunnan kautta mahdollisissa tartunnoissa, mutta myös torjua sitä, että ei tulisi tätä koronavirusepidemiaa Suomeen.

Koronaviruksen torjunnassa, niin kuin täällä on moni painottanut, tärkeitä toimia ovat kuitenkin ne samat kuin kaikissa muissakin epidemioissa: pitää pestä kädet huolellisesti, ei kannata kosketella kasvoja. Nämä voivat kuulostaa vähän lapsellisilta, mutta ne ovat niitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

kaikkein toimivimpia. Ja tärkeätä on se, että jos sairastuu, niin ei lähde töihin, ei lähde kouluun, vaan pysyy kotona. Sen vuoksi onkin tärkeää, että huolehdimme turvaverkoista, siitä, että sairastuessa, sairausajana ihmisten toimeentulo on turvattu, jotta kukaan ei joudu lähtemään toimeentulonsa vuoksi sairaana töihin.

16.44 Veronica Rehn-Kivi r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! I morse fick social- och hälsovårdsutskottet en utförlig information om beredskapen som Finland har för den här coronavirusepidemin. Många saker kom fram där, bland annat att det finns risk för att säsonginfluensan och den här möjliga coronaepidemin kommer samtidigt.

Eli kysyn nyt: kannattaako heidän, jotka eivät vielä ole ottaneet rokotetta tätä tavallista kausi-influenssaa vastaan, ottaa se vielä, jotta voidaan varmistua siitä, että moni ihminen ei sairastu mahdollisesti samaan aikaan, jos nämä epidemiat tulevat samaan aikaan?

16.45 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teneriffalle on jäänyt joukko suomalaisia karanteeniin, ja on mahdollista, että vastaavia karanteenitilanteita tullaan nyt kevään aikana näkemään ulkomailla enenevästi. Suomalaisen viranomaisen mahdollisesti määräämässä karanteenitilanteessa voi saada Kelasta korvauksen ansionmenetyksestä, mutta tämä ei tämän hetken lainsäädännön mukaan koske ulkomaan viranomaisen määräyksiä. Tiedustelenkin: onko tarpeen nyt päivittää lainsäädäntöä myös toisen valtion viranomaisen määräämän karanteenin mahdollisista korvauksista, ja onko EU:n tasolla keskusteltu yhteisistä pelisäännöistä näiden karanteenien määräämisessä?

16.46 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ainoa asia, joka minulla on jäänyt kokonaan auki tässä koronaviruksessa, on se, millä tavalla koko virus tarttuu. Olen yrittänyt kysyä siitä ihmisiltä, ja kukaan ei ole oikein pystynyt antamaan siitä kunnon vastausta. Välillä annetaan semmoinen vastaus, että se tarttuu vasta, kun tauti on puhjennut, ja välillä annetaan, että se voi ehkä tarttua myös, vaikka se tauti ei ole puhjennut. Tähän minun mielestäni pitäisi saada vähän selvyyttä. Silloin ihmisten olisi paljon helpompi varautua siihen, milloin he tartuttavat toisiaan.

16.47 Juha Sipilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen terveydenhuollon sektori, koulut ja päiväkodit ovat hyvin varautuneet tilanteeseen. Se on meille tietysti kaikkein tärkeintä. Mutta kuten tiedämme, myös meidän taloutemme on hyvin haavoittuvaista. Useimmat yritykset, toimialat ovat riippuvaisia vähintäänkin kiinalaisista komponenteista. Minusta tässä tilanteessa olisi EU-tasolla hyvä miettiä — koska tämä ei ole ensimmäinen kerta, kun virusepidemia lähtee Kiinasta liikkeelle — voitaisiinko talouden toimitusketjuja siirtää takaisin, palauttaa takaisin EU:n tasolle.

Luin myöskin, että pieni suomalainen yritys oli tehnyt tällaisen pikatestin, jolla lentokentillä pystyttäisiin testaamaan matkustajat ja sillä tavalla estämään viruksen leviäminen tai sairastuneen viruksen kantajan matkustaminen toiseen maahan. Minusta myöskin tätä kannattaisi tutkia ja olla sillä tavalla tässä asiassa aloitteellinen.

16.48 Anna-Kaisa Ikonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Korona herättää tällä hetkellä hyvin paljon huolta ja kysymyksiä ympäri maailman. Kuulimme tänä aa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

muna sosiaali- ja terveysvaliokunnan kokouksessa asiantuntijoita koronatilanteesta ja varautumisesta. Sen pohjalta voi sanoa, että Suomessa ollaan kyllä varauduttu varsin hyvin saatavaan tietoon perustuen ja varauduttu laajasti ja huolellisesti taudin leviämisen ehkäisemiseen ja toisaalta hoitoon.

Paitsi että julkiset toimijat tekevät näitä varautumistoimia, nyt tarvitaan ennen kaikkea tietoa ihmisille. Voinko viedä lapset päivähoitoon? Uskallanko lentää? Jos olen omaishoitaja ja ikääntynyt puolisoni sairastuu, saanko apua kotiin? Koronan varjo lankeaa tänne samaan aikaan influenssahuipun kanssa ja hoitajien lakkouhan alla. Miten kevästä selvitään? Toivoisin, että suomalaisille julkaistaisiin täydentyvä kysymys—vastaus-lista, jossa askarruttaviin kysymyksiin vastattaisiin.

Vaikka me tänään puhumme asiasta [Puhemies koputtaa] ennen kaikkea terveyden näkökulmasta, varautumisessa on syytä kiinnittää huomiota myöskin huoltovarmuuteen, koska se vaikuttaa [Puhemies: Aika!] moniin aloihin elämässä ja myöskin kansantalouteen.

16.49 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan oikein välttää sekä panikointia että paniikin lietsomista. Varautuminen ja panikointi ovat kuitenkin kaksi eri asiaa. Kun varautuu, ei tarvitse panikoida. Kukaan meistä ei vielä tiedä, miten koronaviruksen kanssa käy, mutta epidemioita, pandemioita ja muita paikallisia ja globaaleja vitsauksia varmasti tulee jatkossakin. Siitä pitävät huolen väestönkasvu, liikkuvuus ja avoimet rajat.

Me luotamme hallituksen ilmoitukseen, että viranomaisten varautumistaso on riittävä. Kansalaisten varautumistaso ei välttämättä ole yhtä hyvä. Ehkä tämä olisi hyvä tilaisuus muistuttaa tavallisia ihmisiä kotivaran tärkeydestä. Jos kansalaisella on aina komerossaan ruokaa viikoksi ja muita tarvikkeita, hänellä ei ole tarvetta rynnätä Alepan säilykepurkkihyllylle sitten, jos tai kun aine iskee tuulettimeen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten vielä edustaja Berg ennen kuin pääministeri vastaa.

16.50 Kim Berg sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tosi tärkeätä nyt, ettei tosiaan lietsota tässä vaiheessa paniikkia. Kuitenkin on todella tärkeätä myös se, että ollaan varauduttu mahdolliseen tartuntataapauksien määrän kasvamiseen Suomessa. Kuten pääministeri Marin ja ministeri Pekonen toivat omissa puheenvuoroissaan esille, Suomi on varautunut hyvin ja valmiustaso on tosiaan kansainvälisessäkin vertailussa hyvä. Nyt on kaikkein tärkeintä, että käsihygieniasta pidetään huolta, mikä on monissa puheenvuoroissa täällä tullut esille, ja huolehditaan myös siitä, että mikäli näitä oireita ilmaantuu, hakeudutaan siinä vaiheessa hoitoon.

Toinen tärkeä asia on myös se, että ollaan varauduttu siihen, että meidän terveydenhoitohenkilökunta pystytään suojaamaan, mikäli epidemia rantautuu Suomeen. Tähän on myös varauduttu, mikä ministereiden puheenvuoroista tuli hyvin esille.

Kolmantena haluan vielä nostaa esille sen, [Puhemies koputtaa] että on tärkeätä, että me myös varaudumme jatkossa näyttämmeidän näytteenottopisteiden riittävyyteen, niin että niitä löytyy laajasti ympäri Suomea.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten pääministeri, 3 minuuttia paikalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

16.52 Pääministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan kiittää kansanedustajia ja eduskuntaryhmiä asiallisesta ja hyvästä keskustelusta tässä salissa. On hyvä, että tätä tilannetta käydään yhdessä läpi ja myös kansalaisilla on nyt televisiolähetysten ja viestimien kautta mahdollista saada tätä tilannekuvaa itsellensä ja kuunnella näitä puheenvuoroja, joita tässäkin salissa on hyvin käytetty. Pyrin vielä hälventämään kansalaisten mahdollisia huolia ja selventämään tällaisella rautalankamallilla, mitä tämä tilanne voisi mahdollisesti tarkoittaa Suomelle.

Tällä Kiinan keskeisellä epidemia-alueella sairastuneita väestöstä on todella noin yksi tuhannesta, siis 0,1 prosenttia väestöstä on sairastunut koronavirukseen, ja näistä henkilöistä noin 80 prosentilla tauti on hyvin lievä eli oireet ovat lieviä ja pystytään kotihoidossa hoitamaan. Mikäli tilanne Suomessa olisi samankaltainen, niin puhuttaisiin joistakin tuhansista koronavirussairastapauksista eli ei mitenkään mittavasta määrästä, kun kausi-influenssaan sairastuu satojatuhansia ihmisiä. Todennäköisyys sille, että täällä myös niitä vakavimpia tilanteita olisi, on vähäinen, ja Suomen terveydenhuolto, meidän viranomaiset ja meidän terveydenhuoltohenkilökunta ovat todella asiantuntevaa, ammattitaitoista, joten erittäin suuri todennäköisyys on siihen, että täällä ei mitään vakavaa tilannetta syntyisi.

Mutta siltä varalta, että taudin leviäminen olisi laajempaa kuin mitä nyt näiden tietojen varassa on, mitä meillä on, haluan kertoa, että tältäkin osin hallitus on varautunut. Olemme varautuneet myös sellaiseen tilanteeseen, että sairastapauksia olisi enemmän, että levinneisyys olisi laajempaa. Olemme varautuneet siihen, että myös tällaisessa tilanteessa meidän yhteiskuntamme toimisi hyvin, toimisi moitteettomasti, ja esimerkiksi juuri terveydenhuollon henkilökunta, joka sitten olisi ensi sijassa kosketuksissa ihmisten kanssa, jotka ovat sairastuneet, on hyvin suojattu.

Lisätietoa ja -informaatiota pystyvät varmasti antamaan myös vastuuministeri Pekonen ja ministeri Kiuru. Haluan vielä kiittää eduskuntaa asiallisesta, maltillisesta keskustelusta, ja on hyvä, että olemme tässä yhdessä koko Suomen asialla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Pekonen, 2 minuuttia paikalta.

16.54 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa puhemies! Aivan aluksi haluan vastata edustaja Juvosen kysymykseen, kun kysyitte, mitä tarkoitin sillä, kun sanoin tiedotustilaisuudessa, että iso osa suomalaisista sairastuu. Tarkoitin sitä, että meidän varautumisen taso perustuu kansalliseen varautumissuunnitelmaan ja varautumissuunnitelman perustana on oletus siitä, että epidemia kestäisi kahdeksan viikkoa ja tartunnan voisi saada 35 prosenttia suomalaisista, mutta kokemukset Kiinasta eivät tällä hetkellä kuitenkaan tue tällaista skenaariota. Minusta on hyvä, että me olemme varautuneet Suomessa.

Kysyitte myös rokotteista. Rokottamisen kehittäminen vie noin 12—18 kuukautta, kuten itsekin totesitte. Rokotteita kehitetään jo paraikaa, ja olemme sosiaali- ja terveysministeriön sisällä käyneet keskustelua Suomen osallistumisesta yhteistyöhön rokotteiden kehittämisessä, mutta yksin meillä ei ole sellaisia resursseja.

Edustaja Rehn-Kivelle vastaan influenssarokotteeseen kausi-influenssaa vastaan liittyen, että ilman muuta rokote kannattaa ottaa, sillä tartuntakausi on pitkä ja vasta tässä käynnistymässä. Sen takia on äärimmäisen tärkeää, että suojaudumme tätä kausi-influenssaa vastaan, koska muitakin viruksia on jatkuvasti liikenteessä.

Edustaja Räsäselä toteaa, että me selvitämme tällä hetkellä Kelan kanssa yhteistyössä, miten tämä tartuntatautipäiväraha soveltuu tapauksiin, joissa henkilö on eristettynä ulko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

mailla, ja arvioimme myös lainsäädännön muutostarpeita, joita tässä mahdollisesti ilmenee.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Kiuru, 2 minuuttia paikalta.

16.56 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! Kiitos mahdollisuudesta osallistua myöskin keskusteluun.

Ensinnäkin on hyvä todeta alkuun, että meillä Suomessa on toistaiseksi todettu kaksi laboratoriossa löytynyttä uutta koronavirusta. Toinen näistä tapauksista sijoittui tuonne Lapin keskussairaalan alueelle. Tämä kiinalainen turisti hoidettiin nopeasti, oikea-aikaisesti. Hänen kontaktipintansa eli käytännössä henkilöt, jotka ovat saattaneet altistua koronavirukselle hänen ollessaan Lapissa, kontaktoitiin, ja tuloksena oli se, että tämä henkilö on jo palannut kotimaahansa ja säästettiin tartunnoilta sillä, että asetettiin karanteenit näille henkilöille, jotka olivat tässä taudin keskiössä, ja he ovat sitten selviytyneet tuolta alueelta pois niin, että tartuntoja ei ole tullut. Se minusta osoittaa sen, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä toimii. Me olemme pystyneet tähän varautumaan, niin kuin tässä ministeri Pekonen jo totesi, mutta samalla on hyvä sanoa, että myös nämä hoitoketjut ovat toimineet ja sitä kautta olemme pystyneet toteuttamaan sen, mikä yhteiskunnassa on luvattu, toistemme suojelemiseksi. Toinen tapaus havaittiin eilen illan tullen. Tosiasiassa siis HUSin alueelle oli hakeutunut hoitoon yksi tartunnan saanut suomalainen potilas, joka on tällä Milanon tartuntariskialueella ollut. Nämä henkilöt siis tunnistettiin nopeasti, ja he saivat hoidon, ja sitä kautta myöskin heidän altistuspiirinsä eli lähikontaktipiirinsä on otettu selvitykseen, ja myös nämä kaksi lähikontaktipiirissä olevaa ihmistä ovat kotikaranteenissa.

Tältä osin nämä [Puhemies koputtaa] kyseiset tapaukset, jotka meillä nyt on, on hoidettu, ja sitä kautta myös on tämän influenssakauden aikana hyvä, että kaikki suojautuvat myös kausi-influenssan [Puhemies: Aika!] varalta, eli myös rokote siihen kannattaa ottaa.

16.58 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Voin myöskin kokoomuksen osalta kiittää tästä keskustelusta sekä hallitusta että eduskuntaryhmiä. Tämä on meidän yhteinen huolestuneisuus, ja on tärkeää, että tästä on yhteinen ymmärrys tässä salissa. Kiitos myöskin suomalaisille viranomaisille, joilta on saatu tänään informaatiota koko eduskunnalle. Kyllä se antaa varmuuden siitä, että Suomessa on ammattitaitoiset viranomaiset. Meillä on hyvin varauduttu näihin asioihin, ja siinä mielessä tämän varmasti voi vetää yhteen niin, että ihmiset voivat olla rauhallisia. Varautuminen on hyvää, informaatiosta pidetään huolta, ja jos jotain sattuu, niin ihmisiä pidetään ajan tasalla. Tämä on tärkeää jatkoon kannalta, kun ihmiset kuitenkin hyvin tarkkaan seuraavat tämän tilanteen kehittymistä.

16.59 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoiset ministerit! Kiitän kovasti mahdollisuudesta pitää tämä tilaisuus, näin perussuomalaisten esityksestä kun tämä tuli. Toivoisin, että jatkossa tällaisessa tilanteessa nimetään vastuuministeri aika varhaisessa vaiheessa. Se on tärkeää, se on vastuullista johtamista.

Kiinnostaisi kovasti tietää, että jos tämä tilanne pahenee, onko mietitty mahdollisuuksia etätyön tekemiseen työpaikoilla, kenties etäkoulua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Asiallinen ja oikea tieto on erittäin tärkeää, ja näin lääkealan ihmisenä kiinnostaa, onko alettu jo lääkkeitä suunnittelemaan tässä asiassa.

17.00 Erkki Tuomioja sd (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Uskon ja luotan siihen, että Suomessa osataan ja tiedetään, miten tällaisessa tilanteessa tulee toimia, ja tärkeätä on, että se jatkuu avoimesti, rauhallisesti ja tehokkaasti.

Tämä ei ole ensimmäinen tällainen epidemia maailmassa eikä varmasti myöskään viimeinen. Elämme maailmassa, jossa näiden leviämismahdollisuudet ovat tavattoman paljon nopeampia kuin aikaisemmin historiassa. Siksi olisi äärimmäisen tärkeätä, että tästäkin osattaisiin ottaa opiksi kansainvälisen yhteistyön vahvistamisen merkeissä, koska ylipäänsä tällä hetkellä olemme tilanteessa, jossa tämä monenkeskinen yhteistyö on huonossa hapsessa, ja kuitenkin tällaiset tapaukset osoittavat, miten välttämätöntä on kyetä tehokkaasti toimimaan samojen pelisääntöjen ja avoimuuden merkeissä kaikkialla maailmassa. Siihen ei riitä EU, siihen tarvitaan Maailman terveysjärjestöä ja YK-järjestelmää, ja Suomi on sellainen maa muiden Pohjoismaiden kanssa, [Puhemies koputtaa] jolla on edellytyksiä toimia tämän puolesta.

17.01 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pakko ensin pieni lohduton sana sanoa siitä, että perussuomalaisten edustaja Juvonen käytti puheenvuoron tuossa alkuunsa leimatakseen, että tämä keskustelu on perussuomalaisten aikaansaama. Se sai minulle vatsanväänteitä. [Arja Juvonen: En ole sanonut noin! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Koin, että olisi tullut vähän niin kuin oksettava olo siitä, että tämä asia politikoidaan, vaikka kyseessä on yhteinen asia, pääministerin ilmoitus tästä tärkeästä ja vakavasta asiasta, jossa me kuulemme, mitä täällä pitää tehdä ja kuinka viranomaiset ovat oikeasti valmistautuneet ja varautuneet.

Olisin kysynyt liikenne- ja viestintäministeriltä: Onko meillä varautumista siihen, että ne kiinalaiset komponentit voivat tänne tulla, vaikka tämä epidemia ei nyt sitten pysähtyisikään? Onko meillä jotain välineitä varmistaa, että suomalainen teollisuus voi tuottaa hyvinvointia? [Perussuomalaisten ryhmästä: Ihme politikointia!]

17.02 Noora Koponen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten olemme nyt kuulleet, Suomessa on riittävät resurssit ja välineistö tähänkin haasteeseen. Me emme tarvitse hengityssuojaimia tai muita järeitä välineitä. Niitä tarvitsee terveydenhuollon henkilöstö, joka toimii tartunnan saaneiden henkilöiden kanssa. Sen sijaan me tarvitsemme käsien pesua, hihoja, mihin yskiä ja niistää, sekä luottamusta yhteen maailman vahvimista terveydenhuoltojärjestelmistä.

Viranomaisten tehtävä on huolehtia ajantasaisesta ja oikeellisesta tiedonkulusta viruksen seurannassa, ja meidän tehtävämme on tukea heitä siinä. Lapset voivat edelleen kulkea aamuisin koulumatkansa vailla huolta viruksesta ja käydä koulupäivänsä läpi turvallisesti. He eivät pelkää, jos me emme pelottele, ja sitä ei ole mitään syytä tehdä.

17.04 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös itse olin sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenenä aamupäivällä kuulemassa THL:n ja STM:n asiantuntijoita ja tulin vakuuttuneeksi siitä, että asia on todellakin viranomaisten hallinnassa. Kymmenisen vuotta sitten, kun sika- ja lintuinfluenssa olivat ajankohtaisia, olin opettajana ja muistan, että silloin kouluihin tuli erilaisia ohjeistuksia, jotta tautia ei tartutettaisi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Nyt kysyisinkin vastuuministeri Anderssonilta: onko teidän tiedossanne, että tällaisia vastaavia toimenpiteitä olisi nyt tulossa Suomen kouluihin?

17.04 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia oikein paljon tästä informaatiosta. Koen jotenkin niin kokemuksellisesti teidän kanssanne, koska olin silloin ministerinä, kun oli sikainfluenssa, ja tietenkin annan kaiken avun, mitä teille pystyn antamaan tässä asiassa. Se oli kovaa aikaa, mutta siitä selvittiin ja siitä opittiin paljon. Ja pystyn sanomaan, että suomalainen terveydenhuoltohenkilöstö tekee ihan kaikkensa. Meillä on erinomaisen hyvät varautumissuunnitelmat, ja ne laitetaan käyntiin jo hyvissä ajoin, jos niitä tarvitaan, ja nythän niitä toki tarvitaan.

Hienosti on myös hallitus toiminut. Täällä tuli monissa puheenvuoroissa se, että se ei nyt vielä riitä vaan meidän jokaisen pitää tehdä jotain. Silloin aikoinansa, kun oli sikainfluenssa, mielestäni — ja siitä tuli palautettakin — suomalaiset opetettiin yskimään hihaan ja pesemään käsiä. Siihen tarvittiin myöskin mediaa vähän avuksi. Nyt kun tiedän, että tätäkin tilaisuutta, tätä keskustelua, Yleisradio esittää, [Puhemies koputtaa] niin vetoan Yleisradioon, että kaivakaapa sieltä kaapista ne käsienvesuspötköt, mitkä tehtiin silloin, ja niitä nyt vaan tuutista. [Puhemies: Aika!] Tämä on yksi keino saada suomalaiset pesemään käsiä.

17.06 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä keskustelun aikana on käynytkin jo hyvin ilmi, että minkään sortin hätäilyyn tässä maassa ei ole aihetta, koska toistaiseksi tartuntoja on vielä vähän. On käynyt ilmi käsien pesun tärkeys, ja ehkä on hyvä vielä harkita matkustamista tuonne rajatuille epideemisille alueille.

Olisin kysynyt nyt, kun me tiedämme, että nämä virukset ovat käytännössä Suomeenkin tulleet matkailun perusteella: Millä tavoin hallitus aikoo ehkäistä tätä koronan tuomista Suomeen? Onko hallituksella tarvittaessa valmius ryhtyä myöskin rajoittamaan kulkua Suomeen? Nämä ovat sellaisia kysymyksiä, mitä ihmisiltä on tullut, ja varmasti kansalaiset haluaisivat kuulla näihin myös vastaukset.

17.07 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on käyty hyvä keskustelu, ja tilanne on se, että Kiinassa tartuntojen määrä laskee. Siellä taitaa enemmän ihmisiä toipua kuin mitä on uusia tartuntoja, ja nyt lähiviikot osoittavat, miten tapahtuu muualla maailmassa — Euroopassa, Yhdysvalloissa, me olemme nähneet uutisia Etelä-Koreasta. Tässä on oltava valppaana, ja on erittäin hyvä, että hallitus on tämän informaation tuonut.

Tässä on median rooli otettu esiin. Täytyy myös omalta osaltani kiittää, että valtaosa mediasta on erittäin aktiivisesti ja nimenomaan rauhallisesti välittänyt oikeaa tietoa. Median rooli on myös tärkeä osa toimivaa yhteiskuntaa.

Juuri tällaisessa tilanteessa suomalaisen järjestäytyneen yhteiskunnan vahvuus tulee esiin. Meillä on huippuluokan terveydenhuollon henkilöstö, viranomaiset, huippuluokan varautuminen kansainvälisesti, ja se, mitä me poliitikot voimme täällä tehdä, on nimenomaan keskustella tästä kiihkottomasti ja omalta osaltamme viestittää, että annamme kaiken tuen viranomaisille ja hallitukselle tässä työssä.

17.08 Mats Löfström r (vastauspuheenvuoro): Ärade herr talman! Det är viktigt att myndigheterna fortsätter hålla medborgarna informerade om situationen med coronaviruset. Information och transparens är byggstenar för tilliten i vårt samhälle och för att inte onödigt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

oro ska skapas. THL och andra myndigheter har skött sin uppgift på ett föredömligt sätt genom att ordna presskonferensen och genom att uppdatera information på sina hemsidor. Det är synnerligen viktigt att information ges i ett så tidigt skede som möjligt och att informationen också ges på svenska.

Arvoisa puhemies! On painotettava, että esimerkiksi vuonna 2003, kun oli sars-epidemia, sosiaalista mediaa ei vielä ollut olemassa samalla tavalla kuin tänään. Siksi on tärkeää, että viranomaiset jatkavat samalla tavalla, kuten tähänkin mennessä ovat tehneet, aktiivista tiedottamista molemmilla kotimaisilla kielillä — tämä myös disinformaation riskin vähentämiseksi.

17.09 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit pitävät äärimmäisen tärkeänä, että tässä tilanteessa me olemme yhdessä tukemassa viranomaisten tekemää työtä ja todellakaan emme sorru politikointiin tai syyttelyyn täällä vaan myöskin poliittisina puolueina teemme yhteistyötä tällaisissa tilanteissa.

On myös tärkeää, että me saamme avointa ja nopeaa, reaaliaikaista tietoa, ja viestinnän ja tiedonkulun merkitys tällaisena aikana korostuu erityisesti. Avoin tiedottaminen ehkäisee erityyppisiä ylilyöntejä ja myöskin kaikenlaisen paniikin lietsontaa.

Olisin halunnut kysyä vastaavalta ministeriltä vielä tästä EU-tason varautumisesta. Elikä täällä edustaja Räsänen jo aiemmin kysyi tästä, onko pohdittu sitä, että esimerkiksi näitä karanteenimääräyksiä katsottaisiin yhdessä, löytyisikö niistä yhtenäistä linjaa. Nyt tällä hetkellä kuitenkin Euroopan sisällä tämä tilanne vaihtelee maasta toiseen. Ovatko tästä keenneet jo esimerkiksi terveysministerit pitämään yhteistä kokousta?

17.10 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tietoperustaisen päätöksenteon vahvistaminen on kirjattu hallitusohjelmaan, ja minusta hallituksen terävä, perusteltu päätöksenteko tässä koronatilanteessa on malliesimerkki siitä, miten toimitaan tutkijoiden ja asiantuntijoiden esittämän tiedon pohjalta, ja kiitos hallitukselle siitä.

Koronavirus on myös esimerkki siitä, miten tosiaan elämme globaalissa maailmassa, jossa virukset ja bakteerit eivät tunne valtioiden rajoja, ja siksi tässä tilanteessa on erittäin hyvä myöskin muistuttaa mieliin sitä, mihin me tarvitsemme kehitysyhteistyön määrärahoja: esimerkiksi siihen, että kehittyvät maat pystyvät vahvistamaan omia terveydenhuoltojärjestelmiään ja ehkäisemään erilaisten virusten ja epidemioiden leviämistä.

Tämä on osoitus myös siitä, mihin me tarvitsemme vahvaa terveydenhuoltojärjestelmää ja vahvoja lähiterveysasemia. [Puhemies koputtaa] Ne ovat kaikkein parasta ennaltaehkäisyä myöskin erilaisia epidemioita vastaan. Samoin mielestäni on tärkeää keskustella siitä, [Puhemies: Aika!] että globaalissa maailmassa tarvitsemme terveydenhuoltopalveluita myös ihmisille, jotka tulevat muista maista ja oleskelevat Suomessa.

17.11 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä nyt Konsta Pylläinen sanoisi, että hallitukselta löytyy kaukoviisautta. Sehän on sitä, että harvitaan asiat etukäteen ja kuvitellaan tapaus sikseenkin elävästi, että kun se kerran tapahtuu, ovat reitit selvät. Mehän tiedämme, että joskus asia jättää huvikseen tapahtumatta tai tapahtuu eri tavalla. Sille, joka arvaa ottaa nämäkin huomioon, on maailmanranta kevyt kiertää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Yksi asia, mikä ei kovin paljon tässä keskustelussa noussut, on ruokaturva. Mehän emme tiedä, onko tämä virus peräisin laboratoriosta vai onko siinä kyseessä eläinperäisen taudin tarttuminen ihmiseen, kuten usein näissä viruksissa on. Siksi on tärkeää, että suomalainen voi luottaa suomalaiseen ruokaan. Meillä tällainen tartunnan saanti on äärimmäisen epätodennäköistä, ja ruokamme on tutkitusti maailman turvallisinta. Käytetään sitä. [Ville Tavio: Mitä se tarkoittaa, että olisi peräisin laboratoriosta? — Arja Juvonen: Lietsootaan!]

17.12 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos hallitukselle, että ryhdytte toimiin nopeasti, ja myös virkamiehille hyvästä tiedottamisesta. Esimerkiksi HUSin Eeva Ruotsalainen ja lukuisat THL:n hyvät asiantuntijat ovat hyvällä tavalla tuoneet tietoa suomalaisille tästä tilanteesta.

Tänään keskustelin erään äidin kanssa. Hän kertoi, että hänen yhdeksänvuotias poikansa oli toki saanut ensimmäisen tiedon YouTube-tähti Roni Bäckiltä. Kannattaa muistaa senkin, että tällaisiakin kanavia voidaan käyttää erilaisissa tilanteissa tiedottamiseen vaikka ihan johdetustikin, vaikka sieltä ministeriöidenkin kautta.

Arvoisa puhemies! Jonkin verran kansalaisilta tulee kysymyksiä Italiasta tulevista suorista lennoista Lappeenranta—Bergamo-välillä. Haluaisin kysyä, liikenneministeri Harakka, olisiko käytännössä edes mahdollista, että Suomi voisi estää tällaiset lennot. En tarkoita paluulentoja vaan sitä, että edelleen kaksi kertaa viikossa Lappeenrannasta lennetään Bergamoon ja tullaan takaisin.

17.14 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta täällä oli oleellisia kysymyksiä, joihin toivoisin tässä lopussa vielä vastausta ja joista ainakin itse saan kansalaisilta postia. Miten tämä virus tarttuu? Te ette ole lääkäreitä, mutta tästä oli puhetta, miten se tarttuu. Ihmiset liikkuvat tuolla, ja heitä huolestuttaa se. Voiko liikkua junissa? Tarvitseeko tulla töihin, jos pelottaa lähteä siksi, että on tartuntoja, esimerkiksi kun oli toissapäivänä puhetta siitä, että joku rouva oli liikkunut junassa ja sitten oli epäilyjä tästä tartunnasta. Tämänäyttypisiä kysymyksiä.

Sitten toinen kysymyspatteri tai oikeastaan -ryhmä on se, että THL:n sivuilla puhutaan vieläkin, että jos epidemia-alueelta tulee vieraita, niin ei ole oikeastaan mitään hätää, jos ei heillä ole flunssan oireita. Nyt toivoisin, että ministeri Pekonen, tai kuka se nyt olisi, keskustelisi THL:n asiantuntijoiden kanssa, koska tämä ohje on ollut sama monta viikkoa. Onkohan se enää ihan asianmukaista? Voisi ehkä laittaa, että olisi tietysti hyvä miettiä, kannattaako niitä vieraita sieltä epidemia-alueilta juuri nyt kutsua.

17.15 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan omalta osaltani myös kiittää tästä pääministerin ilmoituksesta. On erittäin tärkeää, että nyt ollaan keskusteltu tästä, koska kansalaiset ovat ottaneet paljon yhteyttä, ja tietysti kun on flunssakausi ja muuta, niin saadaan vähän näitä raja-aitoja tässä helpotettua.

Itse ehkä haluaisin vielä korostaa, että kun olin aamulla sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, jossa keskusteltiin tästä, niin siellä tuotiin hyvin esille se, kuinka hallitus on jo heti tammiukuussa lähtenyt varautumaan tähän ja on tehty paljon ja määrätietoisia suunnitelmia. Haluaisin tähän keskusteluun tuoda ehkä vielä sen esille, kuinka hyvää työtä olette tehneet siinä, minkä nyt sitten toitte tähän pääministerin ilmoituksen muodossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Ei oikeastaan muuta kuin kiitos, ja me koko eduskunta sitten yhdessä autamme teidän tärkeää työtänne.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt täällä on ministereille tullut sen verran kysymyksiä, että käytetään loppuaika ministereitten vastauksiin. — Pääministeri, 3 minuuttia paikalta.

17.16 Pääministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tämän keskustelun ajankohtaan totean, että totta kai hallitus teki arvion siitä, että on hyvä antaa asiasta pääministerin ilmoitus, joka mahdollistaa sen, että myös eduskunta pääsee tästä asiasta keskustelemaan kunnolla ja pystymme sitten vastaamaan niihin huoliin, joita tässä salissa on, ja välittämään tämän keskustelun myös julkisesti.

Haluan myös kiittää perussuomalaisten eduskuntaryhmää siitä. Tiedän, että se toive on tullut teidän ryhmästänne, että kyselytunnin sijaan käymme tämän pääministerin ilmoituksen tässä kohtaa läpi, [Mika Niikon välihuuto] jolloin on ollut myös mahdollista, että Yleisradio näyttää tämän keskustelun suorana. Minun mielestäni on hyvä, että tällainen toive on tullut, ja tämä on tullut eduskunnan suunnasta, joten totta kai hallitus on ollut siihen ehdottomasti valmis.

Täällä oli kysymys liittyen matkustajien testaukseen, siihen, mitä se tarkoittaisi. Me noudatamme Suomessa WHO:n ja ECDC:n suosituksia matkustajien testauksesta, ja niiden mukaan matkustajien ylimääräiset testaukset, kuten kuumeen mittaaminen, eivät ole tarpeen. Ne ovat epäluotettavia eivätkä tehokkaasti auta torjumaan viruksen leviämistä. Toistaiseksi kertyneen tutkimusnäytön perusteella maahantulo- ja maastalähtötarkastukset eivät ole olleet tehokkaita tunnistamaan tartuntatauteja. Toimenpiteillä tunnistetaan yleensä hyvin pieni osuus tautitapauksista. On myös selvää, että laajamittaisissa tarkastuksissa seulaan jäisi huomattavan paljon sellaisia ihmisiä, joilla oireet johtuvat muista taudeista. Eli tämä ehkä nyt viestinä, joka on siis asiantuntijoilta tullut viesti, siihen, olisiko ihmisten testaus vaikkapa lentokentillä tarpeellista ja järkevää.

Ja se oma viestini tähän keskusteluun, jonka avauspuheenvuorossakin jo totesin, on se, että on tärkeää, että varaudumme kaikkien mahdollisten tilanteiden varalta. Näin juuri Suomi toimii, mutta samaan aikaan on tarpeen tunnistaa se, että emme itse omilla toimillamme aiheuta enemmän haittaa kuin saavuta hyötyjä eli emme ylireagoi tilanteeseen emmekä tee sellaisia toimenpiteitä, joista itsessään on enemmän haittaa kuin mitä tästä mahdollisesta viruksesta yhteiskunnalle olisi. Eli pidämme tässäkin maltin ja järkevyyden mukana, ja juuri näin hallitus aikoo myös toimia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Pekonen, 2 minuuttia paikalta.

17.18 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa puhemies! Haluan minäkin kiittää tässä eduskuntaa tästä erittäin hyvästä ja rakentavasta keskustelusta.

Erityisesti olisin halunnut kiittää edustaja Risikkoa, joka ehti jo poistua, kannustavista sanoista. Uskokaa tai älkää, olen ajatellut häntä useasti tässä viime päivinä. Kuten edustaja Risikko totesi tuossa omassa puheessaan, aiemmista epidemioista on otettu opiksi, ja nyt myös me kokoamme kokemuksia tulevaisuutta varten.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

Edustaja Merelle toteaisin, että THL päivittää tällä hetkellä ohjeitaan ja nettisivujaan päivittäin ja luulen, että minä en ole paras henkilö arvioimaan THL:n tiedotteiden sisältöä. Myös ulkoministeriö on päivittänyt näitä matkustussuosituksiaan viime päivinä viruksen osalta, mutta me emme tietenkään voi yksittäisten henkilöiden matkustamista estää, se on jokaisen henkilön omalla vastuulla.

Edustaja Essayah ja muutamat muut kiinnittivät huomiota EU:n ja kansainväliseen yhteistyöhön. Itse asiassa ministeri Kiuru edusti Suomea tuolla terveysministereiden kokouksessa, jossa on hyväksytty päätelmiä, joissa nimenomaan korostetaan tätä toimivaa, hyvää yhteistyötä ja koordinaation tärkeyttä EU-jäsenmaiden kesken, ja myös komissio tukee vahvasti tätä työtä. Tämän uuden koronaviruksen aiheuttamassa tilanteessa nimenomaan terveysministerit halusivat vielä entisestään tehostaa näyttöön perustuvaa ja avointa tietojenvaihtoa sekä myöskin lisätä poikkihallinnollista yhteistyötä ja koordinaatiota.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Kiuru, 2 minuuttia paikalta.

17.20 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin on heti alkuun hyvä sanoa, että silloin kun Kiinasta tulivat ensimmäiset uutiset siitä, että on löytynyt uusi virus, joka saattaa olla sellainen, että emme ole ennen olleet sen kanssa tekemisissä, ne aiheuttivat luonnollisesti sen, että THL, jonka tehtävänä Suomessa viranomaisena on ottaa selvää siitä, mitä on meneillään, reagoi välittömästi. Sen jälkeen Suomessa on lähtenyt se prosessi liikkeelle, ja olemme sitten omien vastuunjakojemme mukaan keskittyneet niihin keskeisiin asioihin, jotka ovat kontollamme. Valtioneuvosto on jo hyvin varhaisessa vaiheessa käynyt yhdessä neuvottelun siitä, minkälaisesta viruksesta on kysymys. Olen iloinen myös siitä, että viime viikolla hallituksen piirissä virinnyt keskustelu suomalaisten osallistamisesta tähän keskusteluun laajemmin, myös eduskunnan johdolla on tänään toteutunut.

Tältä osin itse uskon avoimeen tiedotukseen, ja me olemme nimenomaan eilen tehneet sen päätöksen STM:n sisällä, että me lähdemme nyt siitä, että tämä THL:n ajantasainen tieto ja THL:n asiantuntijatieto välitetään mahdollisimman hyvin kansalaisten käyttöön. Meillä on myöskin väärää tietoa liikkunut julkisuudessa, ja on hyvä, että ihmisillä olisi se ajantasaisin tieto, ja sitä eduskunnassakin on kaivattu.

Toinen tärkeä juttu on se, että moni ihminen nyt, kun tällä hetkellä on aika paljon myöskin hengitystieinfektioita liikkeellä, on huolissaan siitä, minkälaisesta sairaudesta hänen tapauksessaan on kysymys. Mihin voi siis soittaa ja pyytää apua tai varmistaa, että kaikki asiat ovat kunnossa? Me tulemme nyt STM:n puolesta myöskin painamaan päälle, että me saisimme tällaisen valtakunnallisen numeron, johon ihmiset voivat soittaa. Heti kun tämä prosessi päättyy, kerromme sen julkisesti, miten tämä otetaan valtakunnassa käyttöön. Ihmisillä on kysymyksiä [Puhemies koputtaa] koronavirukseen liittyen, ja niihin täytyy saada vastaus.

Myös alueet on tänään [Puhemies: Kiitoksia! Aika!] tavattu viimeisen kerran, ja koko ajan infektiolääkärit ovat THL:n kanssa jatkuvassa yhteistyössä. Meillä on kenttä kunnossa, ja olemme varautuneet täällä etulinjassa siihen, [Puhemies: Kiitoksia!] että hoito toimii.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 14/2020 vp

17.23 Opetusministeri Li Andersson: Arvoisa puhemies! Tässä tuli myöskin muutamia kysymyksiä edustajilta liittyen varautumiseen suomalaisissa päiväkodeissa ja suomalaisissa kouluissa ja oppilaitoksissa.

Tällä hetkellä oppilaitokset ja koulutuksen järjestäjät seuraavat THL:n viestintää — terveysviranomaiset vastaavat terveysviranomaisten asioiden tiedottamisesta — ja noudattavat tietenkin niitä ohjeita, joita viranomaiset ovat antaneet. Mitä tulee niihin seikkoihin, mitkä tässä salissa on tänään nostettu esille liittyen esimerkiksi käsihygienian tärkeyteen, niin siinä päiväkodeilla ja kouluilla on tietenkin tärkeä kasvatusvastuu myöskin siinä suhteessa, että pystytään opettamaan ja tekemään jo nuorille lapsille selväksi, kuinka tärkeää käsihygienia on tämänkaltaisissa tilanteissa ja tietenkin yleisestikin terveyden osalta.

Tämän lisäksi oppilaitoksissa tällä hetkellä käydään läpi varautumissuunnitelmia ja toimintaprosesseja, joiden pitää olla olemassa siltä varalta, että tulee epidemia, ja huolehdi- taan siitä, että nämä ovat ajan tasalla. Myöskin Opetushallitus sekä opetus- ja kulttuurimi- nisteriö omalta osaltaan seuraavat tilannetta ja ovat valmiudessa yhteistyössä THL:n kans- sa tarvittaessa vielä tehostamaan yhteistä viestintää näistä kysymyksistä.

17.24 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka: Arvoisa puhemies! Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo kaikkien kuljetusten tilannetta ja koordinoi tarvittaessa toimen- piteitä. Toimivaltainen viranomainen on Traficom, joka voi esimerkiksi rajoittaa tai kes- keyttää lentoliikennettä tai raideliikennettä. Tällaisiin toimiin ryhdytään vain terveysviran- omaisten arvion ja esityksen perusteella, ja nykyiset toimet noudattavat terveysasiantunti- joiden suosituksia. Täytyy muistaa, että esimerkiksi suorien lentojen ohella meillä tullaan eri reittejä kolmansien maiden kautta Suomeen. Traficom tekee joka päivä tilannekatsauk- sen tiiviissä yhteistyössä Finavian, Finnairin, Lappeenrannan lentoaseman, Väylän, VR:n, HKL:n ja monien muiden toimijoiden kanssa, ja edustajamme on mukana myöskin valtio- neuvoston erillisessä valmiusryhmässä, jossa on edustus kaikista keskeisistä ministeriöis- tä.

Edustaja Myllykoskelle vastaan, että epidemia on toki Kiinassa vaikuttanut tuotantoon ja myöskin kuljetuksiin varsinkin osana matkustajalentoliikennettä, mutta kansainvälinen logistinen ympäristöhän on aika notkea keksimään uusia reittejä, ja uskon niin, että on tie- tenkin sekä kiinalaisten komponenttitoimittajien että suomalaisten ostajienkin etu pyrkiä ratkaisemaan tämä ongelma.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.